

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 27ης Ιανουαρίου 2000 *

Στην υπόθεση C-164/98 P,

DIR International Film Srl, με έδρα τη Ρώμη (Ιταλία),

Nostradamus Enterprises Ltd, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο),

Union PN Srl, με έδρα τη Ρώμη,

United International Pictures BV, με έδρα το Άμστερνταμ (Κάτω Χώρες),

United International Pictures AB, με έδρα τη Στοκχόλμη (Σουηδία),

United International Pictures ApS, με έδρα την Κοπεγχάγη (Δανία),

United International Pictures A/S, με έδρα το Όσλο (Νορβηγία),

United International Pictures EPE, με έδρα την Αθήνα (Ελλάς),

United International Pictures OY, με έδρα το Ελσίνκι (Φινλανδία), και

United International Pictures y Cía SRC, με έδρα τη Μαδρίτη (Ισπανία),

εκπροσωπούμενες από τους A. Vandencastele και O. Speltdoorn, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο E. Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

αναιρεσείουσες

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναίρεσης κατά της αποφάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 1998 του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (πρώτο τμήμα), T-369/94 και T-85/95, DIR, International Film κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-375), με την οποία ζητείται η αναίρεση της αποφάσεως αυτής,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την K. Banks, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, μέλος της ίδιας υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής πρωτοδικώς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Schintgen, πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, προεδρεύοντα του έκτου τμήματος, G. Hirsch (εισηγητή) και H. Ragnemalm, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: S. Alber

γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τους διαδίκους που ανέπτυξαν τις θέσεις τους κατά τη συνεδρίαση της 6ης Μαΐου 1999,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 1ης Ιουλίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 27 Απριλίου 1998, οι DIR International Film Srl, Nostradamus Enterprises Ltd, Union PN Srl, United International Pictures BV, United International Pictures AB, United International Pictures APS, United International Pictures A/S, United International Pictures EPE, United International Pictures OY και United International Pictures y Cía SRC άσκησαν, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 19ης Φεβρουαρίου 1998, T-369/94 και T-85/95, DIR International Film κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-357, στο εξής: αναιρεσιβαλλομένη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε, βασικώς, την προσφυγή τους με την οποία είχαν ζητήσει την ακύρωση της αποφάσεως του European Film Distribution Office — Europäisches Filmbüro eV (Ευρωπαϊκού Γραφείου Διανομής Ταινιών, στο εξής: ΕΓΔΤ), που είχε κοινοποιηθεί στις προσφεύγουσες με έγγραφο της 10ης Ιανουαρίου 1995, απόφαση με την οποία είχε απορριφθεί η αίτησή του για χρηματοδότηση (στο εξής: επίδικη απόφαση).

Νομικό πλαίσιο, πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

- 2 Το νομικό πλαίσιο και τα πραγματικά περιστατικά που αποτελούν την αιτία της υπό κρίση διαφοράς εκτίθενται στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση ως εξής:

«1 Στις 21 Δεκεμβρίου 1990 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 90/685/ΕΟΚ, για την εφαρμογή προγράμματος δράσης για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας (MEDIA) (1991-1995) (ΕΕ L 380, σ. 37), (στο εξής: απόφαση 90/685). MEDIA είναι τα αρχικά των λέξεων “mesures pour encourager le développement de l’industrie audiovisuelle”. Με την απόφαση αυτή το Συμβούλιο διαπιστώνει, καταρχάς, ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεώρησε ότι η ενίσχυση της οπτικοακουστικής ικανότητας της Ευρώπης είναι υψίστης σημασίας (πρώτη αιτιολογική σκέψη). Διευκρινίζει, στη συνέχεια, ότι έλαβε υπό σημείωση την ανακοίνωση της Επιτροπής που συνοδεύεται από δύο προτάσεις για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με πρόγραμμα δράσεως για την ενθάρρυνση της αναπτύξεως της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας “MEDIA” 1991-1995 [COM(90) 132 τελικό, της 4ης Μαΐου 1990, μη δημοσιευθείσα στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, στο εξής: ανακοίνωση για την πολιτική του οπτικοακουστικού τομέα] (όγδοη αιτιολογική σκέψη). Υπογραμμίζει, εξάλλου, ότι η ευρωπαϊκή οπτικοακουστική βιομηχανία πρέπει να καταπολεμήσει την πολυδιάσπαση των αγορών και να προσαρμόσει τις δομές της όσον αφορά την παραγωγή και τη διανομή, που τις χαρακτηρίζει στενότητα και ανεπαρκής απόδοση (δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη), και ότι πρέπει, σ’ αυτό το πλαίσιο, να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη).

2 Κατά το άρθρο 2 της αποφάσεως 90/685 σκοποί του προγράμματος MEDIA είναι:

— να συμβάλει στη δημιουργία ενός ευνοϊκού πλαισίου εντός του οποίου οι επιχειρήσεις της Κοινότητας θα έχουν ένα κινητήριο ρόλο δίπλα στις επιχειρήσεις των άλλων ευρωπαϊκών χωρών,

— να δημιουργήσει κίνητρα και να ενισχύσει την ανταγωνιστική ικανότητα προσφοράς των ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών προϊόντων, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τον ρόλο και τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα νόμιμα συμφέροντα όλων όσοι ασχολούνται επαγγελματικά με την πρωτότυπη δημιουργία αυτών των προϊόντων και την κατάσταση των χωρών με μικρότερες δυνατότητες οπτικοακουστικής παραγωγής ή/και περιορισμένης γεωγραφικής και γλωσσικής έκτασης στην Ευρώπη,

— να πολλαπλασιάσει τις ενδοευρωπαϊκές ανταλλαγές ταινιών και οπτικοακουστικών προγραμμάτων και να εκμεταλλευτεί όσο το δυνατόν περισσότερο τα διάφορα μέσα διανομής που υπάρχουν ή θα δημιουργηθούν στην Ευρώπη, ενόψει μεγαλύτερης αποδοτικότητας των επενδύσεων, ευρύτερης διάδοσης και με μεγαλύτερο αντίκτυπο στο κοινό,

— να βελτιώσει τη θέση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων παραγωγής και διανομής στις παγκόσμιες αγορές,

- να ευνοήσει την πρόσβαση στις νέες και δη ευρωπαϊκές τεχνολογίες επικοινωνίας στην παραγωγή και διανομή οπτικοακουστικών έργων, καθώς και τη χρησιμοποίηση αυτών των τεχνολογιών,

- να δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για συνολική προσέγγιση του οπτικοαστικού τομέα, που να επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αλληλεξάρτηση των διαφόρων τομέων του,

- να εξασφαλίσει τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των προσπαθειών που αναπτύσσονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και εκείνων που αναλαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο,

- να συμβάλει, ιδίως με τη βελτίωση των προσόντων των επαγγελματιών του οπτικοακουστικού τομέα στην Κοινότητα όσον αφορά την οικονομική και εμπορική διαχείριση, στη δημιουργία, σε σύνδεση με τους υπάρχοντες στα κράτη μέλη οργανισμούς, των συνθηκών που θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις του τομέα, αυτού να επωφεληθούν πλήρως από τη διάσταση της ενιαίας αγοράς.

- 3 Άλλωστε, η Επιτροπή διαπίστωσε, με την ανακοίνωσή της για την οπτικοακουστική πολιτική (σ. 9), ότι το [ΕΓΔΤ], ένωση καταχωρισμένη στο Αμβούργο (Γερμανία), “συμβάλλει στη δημιουργία δικτύων συνδιανομής με την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών για τη συνεργασία μεταξύ εταιριών, εκάστη των οποίων ενεργούσε στο παρελθόν μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος”.

- 4 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως 90/685 ορίζει ότι η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του προγράμματος MEDIA. Κατά το σημείο 1.1 του

παραρτήματος I της αποφάσεως 90/685, ο ένας από τους μηχανισμούς που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή του προγράμματος MEDIA είναι η ανάπτυξη σε σημαντικό βαθμό της αναληφθείσας δράσης από το ΕΓΔΤ στο πλαίσιο της υποστήριξης της διεθνικής διανομής ευρωπαϊκών ταινιών στις αίθουσες κινηματογράφου.

- 5 Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή συνήψε συμφωνίες με το ΕΓΔΤ, για τη χρηματοπιστωτική εφαρμογή του προγράμματος MEDIA. Αντίγραφο της συμφωνίας για το έτος 1994, το οποίο αφορά την υπό κρίση υπόθεση, περιελήφθη στη δικογραφία (στο εξής: συμφωνία του 1994).
- 6 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, της εν λόγω συμφωνίας παραπέμπει στις διέπουσες τη συνεργασία διατάξεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 3 και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της συμφωνίας. Η Επιτροπή περιέλαβε και τις διατάξεις αυτές στη δικογραφία. Κατά τις διατάξεις αυτές επιβάλλεται ιδίως η επίτευξη προηγούμενης συμφωνίας των εκπροσώπων της Επιτροπής όταν πρόκειται για οποιοδήποτε ζήτημα που επηρεάζει τη θέση σε εφαρμογή του προγράμματος MEDIA και, ιδίως, όταν πρόκειται “γενικώς για οποιαδήποτε διαπραγμάτευση ικανή να επηρεάσει τις σχέσεις ανάμεσα στην Επιτροπή και την πολιτική εξουσία και/ή τις επαγγελματικές οργανώσεις” (παράγραφος 1, στοιχείο g).
- 7 Επιπλέον, η λειτουργία του ΕΓΔΤ υπόκειται στις κατευθυντήριες γραμμές που έθεσε το ίδιο και ενέκρινε, κατά τρόπο που δεν έχει διευκρινισθεί, η Επιτροπή. Οι από 15 Φεβρουαρίου 1994 κατευθυντήριες γραμμές περιελήφθησαν επίσης στη δικογραφία. Κατά τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, το ΕΓΔΤ διαχειρίζεται ένα κεφάλαιο από το οποίο χορηγεί στους διανομείς ταινιών δάνεια ποσού ίσου προς το 50 % του προβλεπομένου κόστους διανομής, άτοκα και αποπληρωτέα μόνον εάν η ταινία αποσβήσει το προβλεπόμενο κόστος εντός της χώρας για την οποία χορηγείται το δάνειο. Το δάνειο αποσκοπεί στον περιορισμό του σχετικού με τη διανομή ταινιών κινδύνου και συμβάλλει στην εξασφάλιση της εκμεταλλεύσεως ταινιών οι οποίες, ελλείψει της χρηματοδοτήσεως αυτής, θα είχαν ελάχιστες πιθανότητες να προβληθούν σε αίθουσες κινηματογράφου. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων χορηγήσεως δανείου λαμβάνονται από την επιτροπή επιλογής του ΕΓΔΤ.

(...)

- 12 Το σημείο VI.3 των κατευθυντηρίων γραμμών παρέχει, τέλος, τη δυνατότητα ανατιμολόγητης απορρίψεως αιτήσεως συνδρομής εάν το ΕΓΔΤ πληροφορηθεί, άμεσα ή έμμεσα, κάποιο στοιχείο το οποίο επιτρέπει να πιθανολογηθεί ότι το δάνειο δεν θα εξοφληθεί ή δεν θα μπορέσει να εξοφληθεί δεόντως.
- 13 Η πρώτη και η τρίτη από τις προσφεύγουσες, η DIR International Film Srl και η Union PN Srl, είναι οι παραγωγοί της ιταλικής ταινίας *Maniaci Sentimentali* και η δεύτερη προσφεύγουσα, η Nostradamus Enterprises Ltd, είναι ο παραγωγός της ταινίας *Nostradamus*, μιας αγγλογερμανικής συμπαραγωγής. Η τέταρτη προσφεύγουσα, η United International Pictures BV (στο εξής: UIP), κοινή θυγατρική των εταιριών Paramount Communications Inc. (αμερικανική εταιρία), MCA Inc. (ιαπωνική εταιρία) και Metro-Goldwyn-Mayer Inc. (γαλλική εταιρία), της οποίας ήσαν εταίροι κατ' ισομοιρία κατά την ημερομηνία ασκήσεως των προσφυγών, έχει ως κύρια δραστηριότητα τη διανομή ταινιών μεγάλου μήκους σε όλον τον κόσμο εξαιρουμένων των Ηνωμένων Πολιτειών, του Πόρτο Ρίκο και του Καναδά. Η πέμπτη, η έκπη, η έβδομη, η όγδοη, η ένατη και η δέκατη προσφεύγουσα, η United International Pictures AB (Σουηδία), η United International Pictures APS (Δανία), η United International Pictures A/S (Νορβηγία), η United International Pictures ΕΠΕ (Ελλάδα), η United International Pictures ΟΥ (Φινλανδία) και η United International Pictures γ Cía SRC (Ισπανία), είναι θυγατρικές της UIP και ενεργούν ως τοπικοί διανομείς στις αντίστοιχες χώρες (στο εξής: θυγατρικές).
- 14 Στις 28 Ιουλίου 1994, κατόπιν αιτήσεως των παραγωγών της ταινίας *Maniaci Sentimentali*, η UIP υπέβαλε στο ΕΓΔΤ αιτήσεις χρηματοδοτήσεως για τη διανομή της εν λόγω ταινίας στη Νορβηγία, Φινλανδία, Σουηδία, Δανία, Ελλάδα και Ισπανία από τις αντίστοιχες θυγατρικές της (και για λογαριασμό της Filmes Lusomundo S.A.R.L., εταιρίας που δεν συνδέεται με την UIP, για την Πορτογαλία).
- 15 Κατά την ίδια ημερομηνία, κατόπιν αιτήσεως του παραγωγού της ταινίας *Nostradamus*, η UIP υπέβαλε στο ΕΓΔΤ αίτηση χρηματοδοτήσεως για τη διανομή της εν λόγω ταινίας στη Νορβηγία, Φινλανδία, Σουηδία και Δανία από τις αντίστοιχες θυγατρικές της.

- 16 Από την αλληλογραφία μεταξύ του ΕΓΔΤ και της Επιτροπής, η οποία περιελήφθη στη δικογραφία όπως ζήτησε το Πρωτοδικείο, προκύπτει ότι η Επιτροπή, με τηλεομοιοτυπία της 7ης Σεπτεμβρίου 1994, διατύπωσε αντιρρήσεις ως προς την εκ μέρους του ΕΓΔΤ λήψη αποφάσεως επί των αιτήσεων χρηματοδότησεως που υπέβαλαν οι θυγατρικές της UIP πριν αποφανθεί η ίδια επί της αιτήσεως ανανέωσης της απαλλαγής που υπέβαλε η UIP. Με άλλη τηλεομοιοτυπία της ίδιας ημερομηνίας, η Επιτροπή ζήτησε εκ νέου από το ΕΓΔΤ “να μην αποφανθεί [την ημέρα εκείνη] επί των αιτήσεων υποψηφιότητας και να τις κρατήσει εκκρεμείς εν αναμονή της εκ μέρους της Επιτροπής λήψεως οριστικής αποφάσεως επί του φακέλου UIP τον οποίο ερευν[ούσε]” τότε.
- 17 Στις 12 Σεπτεμβρίου 1994, οι θυγατρικές της UIP έλαβαν με τηλεομοιοτυπία επιστολές του ΕΓΔΤ αναφέρονσες ότι “η επιτροπή του ΕΓΔΤ [είχε] αναβάλει τη λήψη αποφάσεως σχετικά με την αίτησή [τους] όσον αφορά τις ταινίες *Nostradamus* και *Maniaci Sentimentali* (...) μέχρις ότου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδώσει τη γενική της απόφαση επί του καθεστώτος της [UIP] στην Ευρώπη” (στο εξής: επίδικα έγγραφα). Η προμνημονευθείσα γενική απόφαση ήταν, κατά τους διαδίκους, η απόφαση την οποία η Επιτροπή όφειλε να λάβει αναφορικά με την αίτηση της UIP για ανανέωση της απαλλαγής, δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ, αναφορικά με τη συμφωνία περί κοινής θυγατρικής μεταξύ των τριών μητρικών της εταιριών που προβλέπει την ίδρυσή της και αναφορικά με συναφείς συμφωνίες που αφορούν κυρίως την παραγωγή και τη διανομή ταινιών φαντασίας μεγάλου μήκους. Η απαλλαγή που χορηγήθηκε με την απόφαση 89/467/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 12ης Ιουλίου 1989, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής δυνάμει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.566 — UIP), ίσχυε μέχρι τις 26 Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 226, σ. 25, στο εξής: απόφαση 89/467).
- 18 Μετά την παραλαβή των επιδίκων εγγράφων, οι τέσσερις πρώτες προσφεύγουσες ήλθαν σε επαφή με εκπροσώπους του ΕΓΔΤ και της Επιτροπής προκειμένου να εκφράσουν τη διαφωνία τους και να λάβουν ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία και έγγραφα και προκειμένου να ζητήσουν επανεξέταση των αιτήσεων. Οι εκπρόσωποι της UIP ήλθαν επίσης σε επαφή με τον αρμόδιο, μεταξύ άλλων, για τα πολιτιστικά ζητήματα επίτροπο J. de Deus Pinheiro προκειμένου να του ζητήσουν να επέμβει για να επανεξετασθούν οι αιτήσεις. Αφού πληροφορήθηκε ότι ο φάκελος είχε διαβιβασθεί στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, ο δικηγόρος της UIP έστειλε επίσης επιστολή στον αρμόδιο για τον ανταγωνισμό επίτροπο K. Van Miert ζητώντας του ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία. Ο επίτροπος υπογράμμισε στην απάντησή του ότι δεν υπήρχε καμία σχέση μεταξύ της διαδικασίας που αφορά την αίτηση της UIP για ανανέωση της απαλλαγής της δυνάμει του άρθρου 85, παρά-

γραφος 3, της Συνθήκης και της διαδικασίας που αφορά τη χορήγηση επιδοτήσεων από το ΕΓΔΤ. Η Επιτροπή διευκρίνισε, στην επι' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η εν λόγω δήλωση του K. Van Miert σήμαινε απλώς ότι η UIP δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να επικαλεστεί απόφαση του ΕΓΔΤ περί χορηγήσεως δανείου προκειμένου να δικαιολογήσει την αίτησή της περί ανανεώσεως της απαλλαγής.

- 19 Επειδή οι επαφές αυτές δεν κατέληξαν στο επιθυμητό αποτέλεσμα, οι προσφεύγουσες άσκησαν, στις 16 Νοεμβρίου 1994, προσφυγή ακυρώσεως των επίδικων εγγράφων.

- 20 Στις 5 Δεκεμβρίου 1994 η επιτροπή του ΕΓΔΤ εξέτασε, “κατόπιν των διαμαρτυριών της UIP”, τις προμνημονευθείσες αιτήσεις χρηματοδοτήσεως και αποφάσισε να τις απορρίψει. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στην UIP με έγγραφο του ΕΓΔΤ που έφερε ημερομηνία 10 Ιανουαρίου 1995 (στο εξής: επίδικη απόφαση).

- 21 Από την αλληλογραφία μεταξύ του ΕΓΔΤ και της Επιτροπής, την οποία η Επιτροπή κατέθεσε στη δικογραφία όπως ζήτησε το Πρωτοδικείο, προκύπτει ότι η Επιτροπή, σε ημερομηνία που δεν διευκρινίζεται, είχε προτείνει στο ΕΓΔΤ να απορρίψει τις αιτήσεις των προσφευγουσών με το αιτιολογικό ότι δεν ήταν επιλέξιμες, επειδή περισσότερες της μιας θυγατρικές της ίδιας εταιρίας διανομής δεν συνιστούν “διαφορετικούς διανομείς” υπό την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών του ΕΓΔΤ.

- 22 Κατά την επίδικη απόφαση, που συνετάγη από τις υπηρεσίες του ΕΓΔΤ, οι αιτήσεις απορρίφθηκαν επειδή “η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ενώσεως δεν είχε ακόμη αποφανθεί ως προς το μελλοντικό καθεστώς της UIP στην Ευρώπη. Δεδομένου ότι οι δανειακές συμβάσεις του ΕΓΔΤ συνάπτονται βάσει πενταετούς περιόδου προβολής σε αίθουσες κινηματογράφου των ταινιών οι οποίες έχουν λάβει ενίσχυση, ήταν αδύνατο να ληφθεί άλλη απόφαση για να μην υπάρξει εμπλοκή με την κατά νόμο διαδικασία που είχε κινήσει η UIP κατά της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής

Ενώσεως. Επιπλέον, η επιτροπή του ΕΓΔΤ φρονεί ότι η UIP δεν εξυπηρετούσε πλήρως τους στόχους του προγράμματος MEDIA όπως αυτοί περιγράφονται κατωτέρω: ‘(...) δημιουργία δικτύων συνδιανομής με την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών για τη συνεργασία μεταξύ εταιριών, εκάστη των οποίων ενεργούσε στο παρελθόν μεμονωμένα στο εθνικό της έδαφος’ (πρόγραμμα δράσεως για την προώθηση της αναπτύξεως της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας ‘MEDIA’ 1991-1995)” ».

3 Στις 16 Μαρτίου 1995, οι προσφεύγουσες άσκησαν προσφυγή ζητώντας την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως (νυν αναιρεσεύουσες).

4 Οι προσφεύγουσες, προς στήριξη της προσφυγής τους, προέβαλαν ενώπιον του Πρωτοδικείου τρεις λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος αντλούνταν από τη μη τήρηση των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ, και τούτο εφόσον οι προσφεύγουσες θεώρησαν ότι οι αιτήσεις τους για χρηματοδότηση ικανοποιούσαν πλήρως τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται σ’ αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές και ότι το ΕΓΔΤ δεν διέθετε διακριτική εξουσία που να του επιτρέπει να τις απορρίψει. Με τον δεύτερο λόγο τους, οι προσφεύγουσες υποστήριξαν ότι η επίδικη απόφαση ήταν αντίθετη προς τη φιλοσοφία και τους στόχους του προγράμματος MEDIA, με αποτέλεσμα να παραβιάζει την απόφαση 90/685. Έτσι, το γεγονός ότι ένας διανομέας δεν μπορεί να τύχει της συνδρομής του ΕΓΔΤ για τον λόγο ότι η Επιτροπή δεν έχει εισέτι αποφασίσει σχετικά με την ανανέωση ή την άρνηση ανανέωσης μιας απαλλαγής βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ) μπορεί να καταστήσει τη διανομή ταινιών στην Ευρώπη λιγότερο αποτελεσματική. Με τον τρίτο λόγο τους, οι προσφεύγουσες επικαλέστηκαν την έλλειψη αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως. Πράγματι, θεώρησαν ότι ούτε η μέριμνα του ΕΓΔΤ να μην υπάρξει εμπλοκή με τη διαδικασία που έχει κινηθεί από τη UIP κατά της Επιτροπής στο πλαίσιο του άρθρου 85 της Συνθήκης ούτε ο ισχυρισμός ότι στόχος του προγράμματος MEDIA έγκειται στη δημιουργία δικτύων συνδιανομής διά της ευνοήσεως της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων εκάστη εκ των οποίων ενεργούσε προηγουμένως μεμονωμένως στο εθνικό της έδαφος ήταν δυνατό να αποτελέσουν την κατάλληλη, σαφή και ενδεδειγμένη, κατά την έννοια του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 253 ΕΚ) αιτιολογία.

Η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση

- 5 Με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, το Πρωτοδικείο αποφάσισε την κατάργηση της δίκης όσον αφορά την υπόθεση T-369/94, απέρριψε την προσφυγή όσον αφορά την υπόθεση T-85/95 και καταδίκασε τις προσφεύγουσες στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.
- 6 Το Πρωτοδικείο, καταρχάς, διαπίστωσε, στις σκέψεις 52 και 53 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι αποφάσεις που είχε λάβει το ΕΓΔΤ επί των αιτήσεων για χρηματοδότηση που είχαν υποβληθεί στο πλαίσιο του προγράμματος MEDIA έπρεπε να χρεωθούν στην Επιτροπή για τον λόγο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, της αποφάσεως 90/685, η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του προγράμματος MEDIA, ότι, εξάλλου, από την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 1958, 9/56, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 171, 195), προκύπτει ότι δεν επιτρέπεται καμιά μεταβίβαση εξουσίας συνοδευόμενη από ελευθερία εκτιμήσεως παρέχουσα ευρεία διακριτική ευχέρεια και ότι, τέλος, όλες οι αποφάσεις του ΕΓΔΤ υπόκεινται στην προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής.
- 7 Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 91 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή και το ΕΓΔΤ δεν είχαν υπερβεί τα όρια της εξουσίας τους εκτιμήσεως κρίνοντας ότι η χορήγηση χρηματοοικονομικών πόρων προερχομένων από την Κοινότητα στη διανομή ταινιών έπρεπε να ευνοεί τη δημιουργία στην Ευρώπη δικτύων διανομικών που δεν υφίσταντο προηγουμένως. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο εκτίμησε, στη σκέψη 94 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή και το ΕΓΔΤ δικαιούνταν να απαιτήσουν ότι για να είναι επιλέξιμες οι αιτήσεις χρηματοδοτήσεως της διανομής ταινιών στο πλαίσιο του προγράμματος MEDIA έπρεπε να υποβάλλονται από τρεις τουλάχιστον διανομείς οι οποίοι, προηγουμένως, δεν συνεργάζονταν ουσιαστικώς και επί μονίμου βάσεως.
- 8 Το Πρωτοδικείο έκρινε ακόμη, στη σκέψη 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, προκειμένου περί της διανομής της ταινίας Nostradamus, πληρούνταν οι απαιτούμενες από τις κατευθυντήριες γραμμές προϋποθέσεις. Όμως, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, στη σκέψη 101, ότι, έστω και αν η Επιτροπή είχε ισχυριστεί, κατά τη διάρκεια της δίκης, ότι η εμπλοκή της UIP σε διαδικασία σχετική με την ανανέωση μιας απαλ-

λαγής βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης δεν συνεπαγόταν, αφ' εαυτής, την απόρριψη των αιτήσεων από το ΕΓΔΤ και ότι η απόρριψη δικαιολογούνταν λόγω κάποιας αβεβαιότητας ως προς τη δυνατότητα των θυγατρικών της UIP να προβούν στις αναγκαίες εξοφλήσεις των δανείων, δυνατότητα που συνδεόταν με το αβέβαιο καθεστώς της UIP, πράγμα που θα δικαιολογούσε την απόρριψη, ήταν σαφές ότι το αβέβαιο καθεστώς της UIP και των θυγατρικών της ήταν αυτό που αποτέλεσε την αιτία της απορρίψεως των αιτήσεων δανειοδοτήσεως, αβεβαιότητα που οφειλόταν στην ύπαρξη μιας διαδικασίας βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

- 9 Τέλος, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 122 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως έπρεπε να θεωρηθεί ως επαρκής.

Η αίτηση αναιρέσεως

- 10 Οι αναιρεσείουσες προβάλλουν, προς στήριξη της αιτήσεως τους αναιρέσεως, τρεις λόγους.
- 11 Οι αναιρεσείουσες φρονούν, καταρχάς, ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη δεχόμενο ότι η Επιτροπή διέθετε διακριτική εξουσία όσον αφορά την εκτίμηση της επιλεξιμότητας των αιτήσεων χρηματοδοτήσεως του ΕΓΔΤ.
- 12 Δεύτερον, ισχυρίζονται ότι το Πρωτοδικείο παρέβη τα άρθρα 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 230 ΕΚ) και 190 της Συνθήκης, υποκαθιστώντας με τη δική του αιτιολογία αυτήν που είχε επικαλεστεί η Επιτροπή προκειμένου να δικαιολογήσει την απόφασή της όσον αφορά τη χρηματοδότηση της ταινίας *Nostradamus*.

- 13 Τρίτον, υποστηρίζουν ότι, εν πάση περιπτώσει, η αιτιολογία του Πρωτοδικείου, κατά την οποία οι δυνητικώς ασύμβατες με τους κανόνες ανταγωνισμού δομές για τις οποίες δεν μπορεί να αποφασισθεί η χορήγηση απαλλαγής βρίσκονται σε μια νομικώς «αβέβαιη» και «λίαν ασταθή» κατάσταση και δεν μπορούν, όπως είναι επόμενο, να τύχουν χρηματοοικονομικής στήριξης, είναι ασυμβίβαστη με τον κανονισμό 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. εκδ. 08/001, σ. 25).
- 14 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως αβάσιμη.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

- 15 Οι αναιρεσείουσες επισημαίνουν, καταρχάς, ότι, σύμφωνα με τη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, «Δεν αμφισβητείται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος MEDIA το οποίο διέπεται από την απόφαση 90/685. Λόγω της θέσεως που καταλαμβάνουν στο σύστημα του προγράμματος MEDIA και του ότι η Επιτροπή, επικαλούμενη τους κανόνες τους προκειμένου να δικαιολογήσει την επίδικη απόφαση, τις εκλαμβάνει ως έχουσες δεσμευτικό χαρακτήρα και αποτελούσες πηγή δικαίου για την εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος, οι κατευθυντήριες γραμμές του ΕΓΔΤ, όπως ακριβώς η απόφαση 90/685, συνιστούν κανόνες δικαίου την τήρηση των οποίων πρέπει να διασφαλίζει ο κοινοτικός δικαστής».
- 16 Όμως, σύμφωνα με τις αναιρεσείουσες, αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές απαριθμούν περιοριστικώς τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τη χορήγηση χρηματοδοτήσεως του ΕΓΔΤ και προβλέπουν ότι μια κανονικώς επιλέξιμη αίτηση χρηματοδοτήσεως είναι δυνατόν να απορριφθεί μόνον εάν το ΕΓΔΤ πληροφορηθεί, άμεσα ή έμμεσα, ορισμένα γεγονότα από τα οποία μπορεί να συναχθεί ότι το δάνειο δεν θα εξοφληθεί ή δεν θα μπορέσει να εξοφληθεί νομοτύπως.

- 17 Κατά συνέπεια, οι αναιρεσείουσες φρονούν ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε να κρίνει ότι η Επιτροπή διέθετε εξουσία εκτιμήσεως η οποία της επέτρεπε, αφενός, να θεωρήσει ότι, προκειμένου να τύχουν της χρηματοδοτήσεως του ΕΓΔΤ, οι αιτήσεις έπρεπε να υποβληθούν από τρεις τουλάχιστον διανομείς οι οποίοι δεν είχαν προηγουμένως συνεργαστεί κατά τρόπο ουσιαστικό και επί μονίμου βάσεως, και τούτο εφόσον η προϋπόθεση αυτή δεν προβλεπόταν από τις κατευθυντήριες γραμμές, και, αφετέρου, να απορρίψει τις επιλέξιμες αιτήσεις που προέρχονταν από ασύμβατες με τους κανόνες ανταγωνισμού δομές.
- 18 Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως διαιρείται σε δύο σκέλη.
- 19 Προκειμένου περί του πρώτου σκέλους, το οποίο αφορά τη συμμετοχή τριών διανομέων που δεν συνεργάζονταν προηγουμένως κατά τρόπον ουσιαστικό και επί μονίμου βάσεως, η Επιτροπή φρονεί ότι οι αναιρεσείουσες δεν προβάλλουν, προς στήριξη της κριτικής τους, κανένα επιχείρημα.
- 20 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο, κρίνοντας ότι αυτή μπορούσε να αρνηθεί τη χορήγηση χρηματοδοτήσεως όσον αφορά αιτήσεις που προέρχονταν από δομές δυνητικώς ασύμβατες με τους κανόνες ανταγωνισμού, στηρίχθηκε στον ουσιώδη σκοπό του προγράμματος MEDIA, ο οποίος έγκειται στην ενθάρρυνση της αναπτύξεως μιας ισχυρής βιομηχανίας οπτικοακουστικών μέσων.
- 21 Εξάλλου, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η Επιτροπή, όταν εφαρμόζει μια διάταξη του κοινοτικού δικαίου, οφείλει επίσης να μεριμνά για την ορθή εφαρμογή και των λοιπών διατάξεων της Συνθήκης (απόφαση της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής Συλλογή 1993, σ. I-3203, σκέψεις 41 και 42).

Βεβαίως, η χορήγηση χρηματοδοτήσεως στις θυγατρικές του UIP δεν αποτέλεσε νομικό κώλυμα όσον αφορά τη μεταγενέστερη λήψη αρνητικής αποφάσεως επί της αιτήσεως απαλλαγής σχετικά με τη συμφωνία περί κοινής θυγατρικής που υποβλήθηκε από τις τρεις μητρικές εταιρίες σύμφωνα με το άρθρο 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης. Όμως, η Επιτροπή οφείλει, για λόγους αρχής, να πράττει παν το δυνατόν για να αποφεύγονται οι ασυνέπειες που μπορεί να προκύπτουν κατά την εφαρμογή των διαφόρων διατάξεων του κοινοτικού δικαίου.

- 22 Προκειμένου, πρώτον, περί της εφαρμογής των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας μιας χρηματοδοτήσεως του ΕΓΔΤ, πρέπει καταρχάς να επισημανθεί ότι το γεγονός ότι τέτοιες προϋποθέσεις υφίστανται και έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή δεν αρκεί, από μόνο του, για να αποκλείσει οποιαδήποτε εξουσία της εκτιμήσεως.
- 23 Πράγματι, έχει σημασία να εξετασθεί το ζήτημα αν, ενόψει του τρόπου με τον οποίο έχουν διατυπωθεί οι εν λόγω προϋποθέσεις, ορθώς το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη εξουσίας εκτιμήσεως της Επιτροπής η οποία της επιτρέπει να απαιτεί όπως οι αιτήσεις για τη χορήγηση χρηματοδοτήσεως του ΕΓΔΤ υποβάλλονται από τρεις τουλάχιστον διανομείς οι οποίοι δεν συνεργάζονταν προηγουμένως κατά τρόπο ουσιαστικό και επί μονίμου βάσεως.
- 24 Συναφώς, πρέπει, καταρχάς, να επισημανθεί ότι το σημείο III.1, στοιχείο α, των ισχυουσών κατά τον χρόνο πραγματικών περιστατικών κατευθυντηρίων γραμμών απαιτούσε όπως τρεις, τουλάχιστον, διαφορετικοί διανομείς αντιπροσωπεύοντες τρία, τουλάχιστον, διαφορετικά κράτη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ή κράτη με τα οποία είχαν υπάρξει επαφές για συνεργασία συμφωνήσουν όσον αφορά την εκμετάλλευση μιας ταινίας σε αίθουσα και υποβάλουν τις αιτήσεις τους εντός της ίδιας προθεσμίας,

- 25 Περαιτέρω, διαπιστώνεται ότι αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές δεν περιελάμβαναν κανένα ορισμό της εννοίας των «διαφορετικών διανομών».
- 26 Όπως προκύπτει από πάγια νομολογία, ο προσδιορισμός της σημασίας και του περιεχομένου εκφράσεων ως προς τις οποίες το κοινοτικό δίκαιο δεν παρέχει κανένα ορισμό πρέπει να γίνεται με βάση το γενικό πλαίσιο εντός του οποίου αυτές χρησιμοποιούνται και σύμφωνα με το συνηθισμένο τους νόημα στην καθημερινή γλώσσα (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 1988, 349/85, Δανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 169, σκέψη 9).
- 27 Κατά συνέπεια, ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή μπορούσε να ερμηνεύσει και να εφαρμόσει την προϋπόθεση σχετικά με την απαίτηση των τριών διαφορετικών διανομών με βάση τους επιδιωκόμενους από το πρόγραμμα MEDIA στόχους, όπως αυτοί προκύπτουν από την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την πολιτική επί των οπτικοακουστικών μέσων και από την απόφαση 90/685 και μνημονεύονται στα σημεία 86 έως 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, και, επομένως, να απαιτήσει όπως, για να είναι οι αιτήσεις χρηματοδοτήσεως για τη διανομή ταινιών επιλέξιμες, πρέπει να υποβάλλονται από τρεις τουλάχιστον διανομείς οι οποίοι δεν συνεργάζονταν προηγουμένως κατά τρόπο ουσιαστικό και επί μόνιμου βάσεως.
- 28 Προκειμένου, δεύτερον, για την εξουσία απορρίψεως των αιτήσεων χρηματοδοτήσεως που προέχονται από δομές εν δυνάμει ασύμβατες με τους κανόνες ανταγωνισμού, πρέπει να επισημανθεί ότι, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς των αναιρεσιουσών, οι κατευθυντήριες γραμμές δεν περιορίζουν την εξουσία απορρίψεως των επιλέξιμων αιτήσεων χρηματοδοτήσεως μόνο στην περίπτωση κατά την οποία το ΕΓΔΤ έχει πληροφορηθεί, άμεσα ή έμμεσα, ορισμένα γεγονότα από τα οποία μπορεί να συναχθεί ότι το δάνειο δεν πρόκειται, ή δεν πρόκειται νομοτύπως, να εξοφληθεί. Πράγματι, το σημείο VI.3 των κατευθυντηρίων γραμμών περιορίζεται στο να προβλέπει ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, το ΕΓΔΤ δύναται να απορρίψει, χωρίς καμιά αιτιολογία, τις αιτήσεις που του έχουν υποβληθεί.

- 29 Εξάλλου, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί, για λόγους συνεπείας, να επιτρέψει μια κρατική ενίσχυση, μετά το πέρας της διαδικασίας του άρθρου 93 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 88 ΕΚ), χωρίς να έχει ελέγξει μήπως ο εξ αυτής ωφελούμενος παραβαίνει τις διατάξεις των άρθρων 85 της Συνθήκης και 86 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 82 ΕΚ) (βλ., μεταξύ άλλων, την προπαρατεθείσα απόφαση *Matra κατά Επιτροπής*, σκέψη 42).
- 30 Οι ίδιοι κανόνες περί συνεπείας απαιτούν να μη χορηγείται κοινοτική ενίσχυση σε κοινή επιχείρηση πριν εξεταστεί το συμβατό αυτής με το άρθρο 85 της Συνθήκης.
- 31 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

- 32 Σύμφωνα με τις αναιρεσείουσες, το Πρωτοδικείο, κρίνοντας ότι το UIP και οι θυγατρικές του δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως δομές δυνάμενες να τύχουν της χρηματοδότησεως του ΕΓΔΤ, όχι λόγω κάποιας πιθανής αβεβαιότητας ως προς τη δυνατότητά τους εξοφλήσεως των δανείων, αλλά λόγω του γεγονότος ότι, κατά τον κρίσιμο χρόνο, η νομική τους κατάσταση ήταν όλως αβέβαιη εφόσον ήταν αναγκαία η χορήγηση απαλλαγής προκειμένου να επιτραπεί συμφωνία αντίθετη προς το άρθρο 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης, προέβη σε υποκατάσταση αιτιολογίας, πράγμα που δεν μπορεί να πράξει στο πλαίσιο του άρθρου 173 της Συνθήκης.

33 Οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται επίσης ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το άρθρο 190 της Συνθήκης, καθώς επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να αιτιολογεί τις αποφάσεις της, δεν ικανοποιεί μια απλώς τυπικό χαρακτήρα μέριμνα, αλλά αποσκοπεί στο να παρέχει τη δυνατότητα στους διαδίκους να προασπίζονται τα συμφέροντά τους, στο Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχο του και στα κράτη μέλη, καθώς και σε κάθε ενδιαφερόμενο υπήκοο, να γνωρίζουν τις συνθήκες υπό τις οποίες η Επιτροπή εφάρμοσε τη Συνθήκη (απόφαση της 4ης Ιουλίου 1963, 24/62, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 909, 914).

34 Όμως, η δυνατότητα του αποδέκτη μιας πράξεως να αντιληφθεί τις περιστάσεις υπό τις οποίες η Επιτροπή εφάρμοσε τη Συνθήκη θα ήταν ουσιαστικώς ανύπαρκτη, τα δε δικαιώματα άμυνας του ίδιου αυτού αποδέκτη θα διακυβεύονταν αν ο δικαστής είχε τη δυνατότητα να ανασυνθέσει αυτές τις περιστάσεις.

35 Η Επιτροπή φρονεί ότι το Πρωτοδικείο όχι μόνον απέφυγε να προβεί σε υποκατάσταση αιτιολογίας, αλλά και περιορίστηκε αποκλειστικώς στην ερμηνεία της επίδικης αποφάσεως, οπότε ουδαμώς παρέβη το άρθρο 173 της Συνθήκης.

36 Όσον αφορά την προβαλλόμενη παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι αναιρεσείουσες, εφόσον σταθερά απέρριψαν την ερμηνεία που η Επιτροπή έδινε στην επίδικη απόφαση, δεν μπορούν τώρα να ισχυρίζονται ότι στηρίχθηκαν σε μια ερμηνεία η οποία, στη συνέχεια, αποδείχθηκε ανίσχυρη.

- 37 Επικουρικώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, σε περίπτωση που το Δικαστήριο θα έκρινε ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη υποκαθιστώντας με τη δική του ερμηνεία αυτήν της επίδικης αποφάσεως, η τελευταία θα έπρεπε να διατηρηθεί σε ισχύ βάσει της ερμηνείας που η Επιτροπή της έδωσε κατά τη διάρκεια της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας.
- 38 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 173 της Συνθήκης, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο είναι αρμόδια να αποφαινόνται επί των προσφυγών λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβιάσεως της Συνθήκης ΕΚ ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή για κατάχρηση εξουσίας. Το άρθρο 174 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 231 ΕΚ) προβλέπει ότι αν μια προσφυγή είναι βάσιμη το Δικαστήριο κηρύσσει την προσβαλλόμενη πράξη άκυρη. Επομένως, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο δεν μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να υποκαταστήσουν με τη δική τους αιτιολογία αυτήν του εκδόντος την προσβαλλόμενη πράξη.
- 39 Εν προκειμένω, πρέπει να σημειωθεί ότι το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 105 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «οι αιτήσεις των θυγατρικών της UIP που αφορούσαν τη διανομή της ταινίας Nostradamus έπρεπε να απορριφθούν για τον λόγο ότι, εφόσον η Επιτροπή δεν είχε αποφασίσει αν θα ανανέωνε τη χορηγηθείσα στην UIP δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3 της Συνθήκης απαλλαγή, η νομική θέση της εταιρίας αυτής και των θυγατρικών της παρέμενε αβέβαιη. Ειδικότερα, η Επιτροπή και το ΕΓΔΤ ορθώς εκτίμησαν, στο πλαίσιο της ασκήσεως της διακριτικής τους ευχέρειας, ότι, λόγω αυτής ακριβώς της αβεβαιότητας, οι εταιρίες αυτές δεν μπορούσαν να αναγνωρισθούν ως δομές που θα έπρεπε να υποστηριχθούν, έστω και αν είχαν παράσχει όλες τις ασφάλειες για την εξόφληση των ζητηθέντων δανείων, ιδίως σε περίπτωση αρνήσεως ανανεώσεως της απαλλαγής».

- 40 Όμως, όπως προκύπτει, ιδίως, από τη σκέψη 79 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή ανέφερε, κατά τη διάρκεια της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας, ότι «η εμπλοκή της UIP σε διαδικασία για την ανανέωση της απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης δεν θα είχε, αφ' εαυτής, ως συνέπεια την απόρριψη των αιτήσεων από το ΕΓΔΤ».
- 41 Πράγματι, κατ' αυτήν, η αναφορά που η επίδικη απόφαση κάνει στο αβέβαιο καθεστώς της UIP εντός της Ευρώπης έπρεπε να συσχετιστεί με τη δυνατότητά της να εξοφλήσει τα παρασχεθέντα από το ΕΓΔΤ δάνεια. Έτσι, από τη σκέψη 79 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή δικαιολόγησε την άρνηση χορηγήσεως χρηματοδοτήσεως με το σκεπτικό ότι, «δεδομένου ότι οι δικαιούχοι των δανείων του ΕΓΔΤ ήταν μόνον οι θυγατρικές της UIP και όχι οι μητρικές τους εταιρίες, είχε επικρατήσει κάποια αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα των θυγατρικών αυτών να εξοφλήσουν, εάν παρίστατο ανάγκη, τα δάνεια».
- 42 Μολονότι, στο πλαίσιο μιας προσφυγής ακυρώσεως, το Πρωτοδικείο είναι δυνατό να ωθηθεί στο να ερμηνεύσει την αιτιολογία της προσβαλλομένης πράξεως κατά τρόπο διαφορετικό από αυτόν του εκδότη της, και δη, σε ορισμένες περιπτώσεις, να απορρίψει την παρατεθείσα απ' αυτόν ρητή αιτιολογία, δεν μπορεί να ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο όταν κάτι τέτοιο δεν δικαιολογείται από κανένα ουσιαστικό στοιχείο.
- 43 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο στήριξε τη συλλογιστική του, στη σκέψη 101 της αποφάσεώς του, επί ενός χωρίου της επίδικης απόφασης, σύμφωνα με το οποίο «ο βασικός λόγος της απορρίψεως των αιτήσεως ήταν το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν είχε ακόμη “λάβει απόφαση ως προς το μελλοντικό καθεστώς της UIP στην Ευρώπη (...) [και ότι] ήταν αδύνατο να ληφθεί άλλη απόφαση για να μην υπάρξει εμπλοκή με τη διαδικασία [απαλλαγής]”».

- 44 Όμως, προκύπτει ότι το χωρίο αυτό είναι ανακριβές.
- 45 Σύμφωνα με το γράμμα του επιδίκου εγγράφου, «(...) the Committee of EFDO turned down the applications of UIP for the films *Maniaci Sentimentali* and *Nostradamus* as it has not yet been decided by the Commission of the European Union what UIP's status will be in Europe in the future. Since EFDO's Ioan contracts are based on a five year period of theatrical release for the supported films, no other decision could be made in order not to interfere with the legal proceedings instituted by UIP against the Commission of the European Union».
- 46 Επομένως, η επίδικη απόφαση δεν περιελάμβανε καμία ρητή αναφορά στη διαδικασία απαλλαγής αλλά, αντιθέτως, μνημόνευε ένδικες διαδικασίες που είχαν κινηθεί από την UIP κατά της Επιτροπής. Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, στις 16 Νοεμβρίου 1994, είχαν ασκηθεί προσφυγές από την UIP και τις θυγατρικές της με αντικείμενο έγγραφα με τα οποία το ΕΓΔΤ τις είχε πληροφορήσει σχετικά με το ότι είχε αναβάλει τη λήψη της αποφάσεώς τους σχετικά με την αίτησή τους αναφορικά με τις ταινίες *Nostradamus* και *Maniaci Sentimentali*.
- 47 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο κίνδυνος εμπλοκής περί του οποίου γινόταν μεία στο επίδικο έγγραφο ελλόχευε όχι στη διαδικασία απαλλαγής αλλά στις προσφυγές ακυρώσεως που εκκρεμούσαν ενώπιον του Πρωτοδικείου.

48 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι υπήρξε αλλοίωση του περιεχομένου της επίδικης απόφασης. Αυτή ακριβώς η αλλοίωση επέτρεψε στο Πρωτοδικείο να απομακρυνθεί από την ερμηνεία της Επιτροπής η οποία επέμενε στη σχέση που υφίστατο μεταξύ του αβεβαίου καθεστώτος της UIP στην Ευρώπη και του κινδύνου να μην καταστεί δυνατή η εξόφληση των παρασχεθέντων δανείων, έστω και αν η ερμηνεία αυτή εντασσόταν στη λογική του σημείου VI.3 των κατευθυντηρίων γραμμών, το οποίο, όπως αναφερόταν στη σκέψη 12 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, προέβλεπε ότι οι αιτήσεις μπορούσαν να απορριφθούν χωρίς [συγκεκριμένη] αιτιολογία σε περίπτωση που το ΕΓΔΤ πληροφορούνταν ότι το δάνειο δεν θα εξοφληθεί ή δεν θα μπορούσε να εξοφληθεί δεόντως.

49 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο, υποκαθιστώντας με τη δική του αιτιολογία αυτήν της επίδικης αποφάσεως, υπέπεσε σε νομική πλάνη. Επομένως, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να κηρυχθεί βάσιμος και, ως εκ τούτου, να ακυρωθεί η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση.

Επί της αναπομπής της υποθέσεως στο Πρωτοδικείο

50 Σύμφωνα με το άρθρο 54, πρώτο εδάφιο, του οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αν η αναίρεση κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου. Στην περίπτωση αυτή μπορεί είτε το ίδιο να αποφανθεί οριστικώς επί διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση, είτε να την αναπέμψει στο Πρωτοδικείο προκειμένου αυτό να κρίνει. Εν προκειμένω, πρέπει να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο δεν διαθέτει κανένα στοιχείο που να του επιτρέπει να εκτιμήσει εάν υφίστατο κίνδυνος να μην καταστεί δυνατή η εξόφληση του δανείου που θα είχε χορηγήσει το ΕΓΔΤ για τη διανομή της ταινίας Nostradamus. Δεδομένου ότι η διαφορά δεν είναι ώριμη προς εκδίκαση, πρέπει, όπως είναι επόμενο, να αναπεμφθεί η υπόθεση στο Πρωτοδικείο.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Αναιρεί τα σημεία 2 και 3 του διατακτικού της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 19ης Φεβρουαρίου 1998, T-369/94 και T-85/95, DIR International Film κ.λπ. κατά Επιτροπής.
- 2) Αναπέμπει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου.
- 3) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Schintgen

Hirsch

Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Ιανουαρίου 2000.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass

J. C. Moitinho de Almeida